

מכון קסירר

ערב עיון לענף הביטוח

סיכום תוצאות ענף הביטוח בשנת 2016

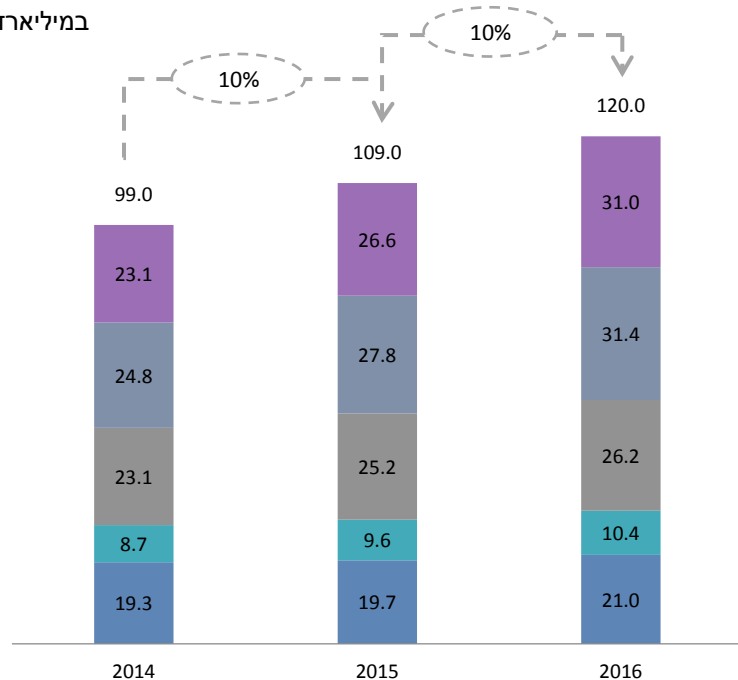
בני גבאי
אור חרוש

20 אפריל, 2017

סך משק הביטוח - פרמיות ודמי גמולים

התפתחות היקף פרמיות ודמי גמולים 2014-16

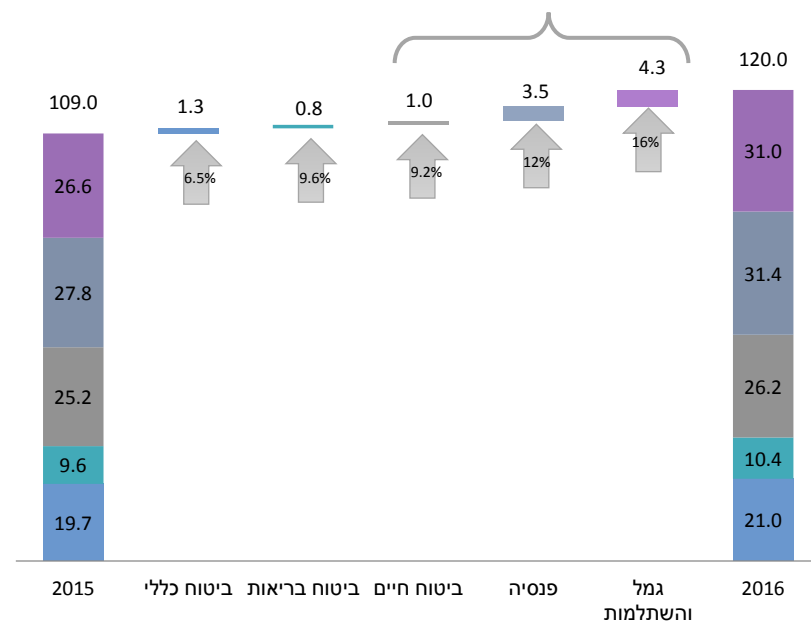
במיליארדי ₪

הסבר לשינוי בשנת 2016

במיליארדי ₪

סה"כ חיסכון ארוך טווח – 8.8 מיליארד ש"ח (11%)

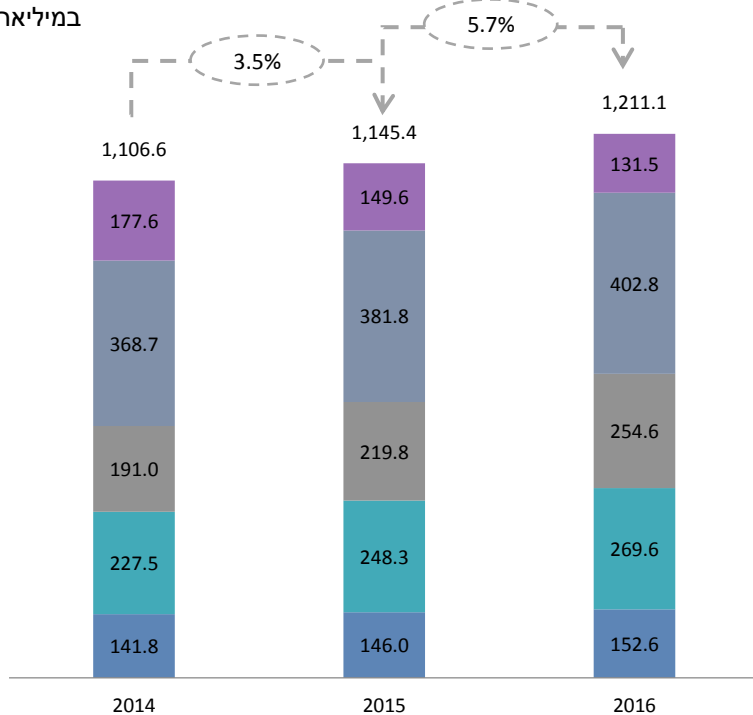
■ גמל ■ פנסיה ■ ביטוח חיים ■ ביטוח בריאות ■ ביטוח כללי

- 10% גידול
- 75% מדמי הגמולים והפרמיות בחיסכון ארוך טווח
- באופן טבעי עיקר הגידול האבסולוטי בתחומי חיסכון ארוך טווח (תשומת לב לגמל)
- גידול בבריאות (בעיקר בריאות פרט)
- גידול נאה בביטוח כללי (בעיקר רכב רכוש – 1 מיליארד ש"ח)

סך משק הביטוח - היקף הנכסים המנוהלים

היקף הנכסים מנוהלים עבור עמיתים ונוסטרו 2014-16

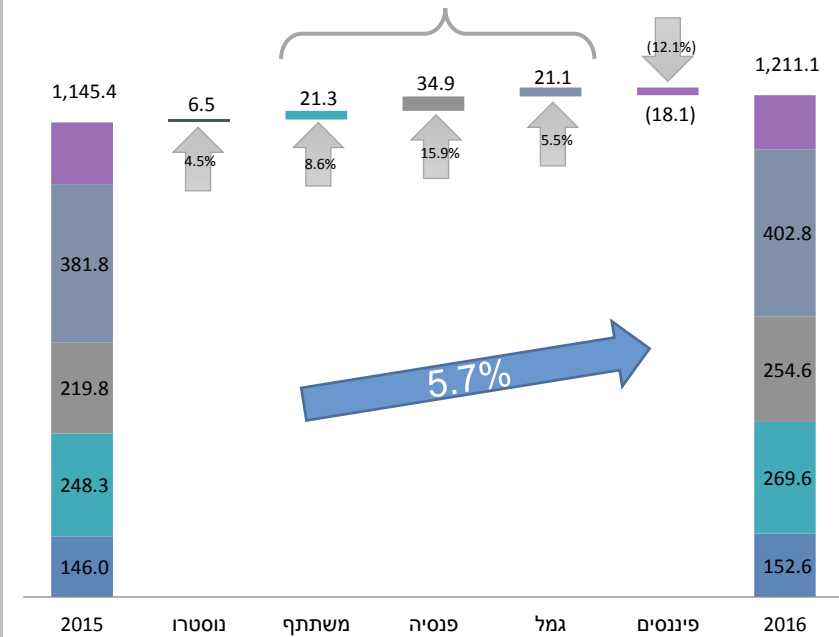
במיליארדי ₪

הסבר לשינוי בשנת 2016

במיליארדי ₪

סה"כ חיסכון ארוך טווח – 77.3 מיליארד ש"ח

■ נוסטרו ■ משתתף ■ פנסיה ■ גמל והשתלמות ■ פיננסים

- סך נכסים כ-1.2 טריליון ש"ח - גידול של 5.7% מאשקד
- הגידול באופן טבעי בחיסכון ארוך טווח אבל יש גם גידול בנוסטרו
- ירידה בפיננסים - בתי ההשקעות בבעלות חברות הביטוח מראים קיטון בנכסים מנוהלים בשנים האחרונות (2016 – 18 אשקד)

חיסכון ארוך טווח

ביטוח כללי

ביטוח בריאות

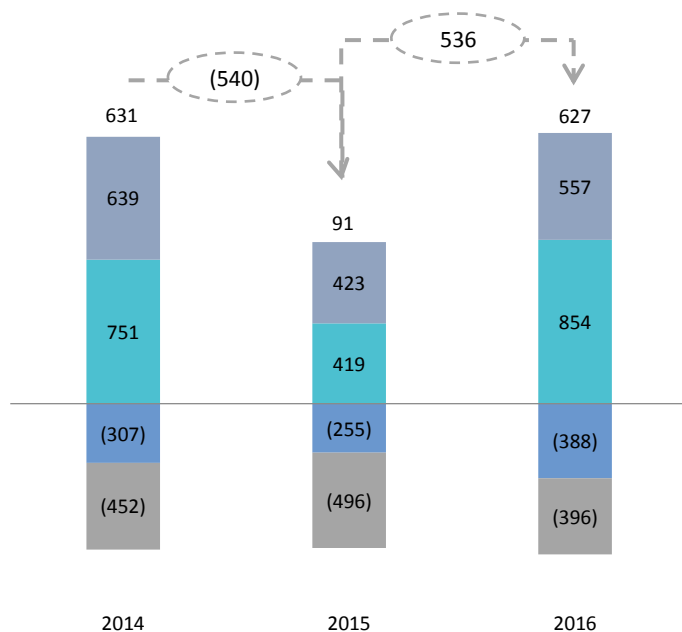
הוצאות הנהלה וכלליות

הון, סולבנסי ומכפילים

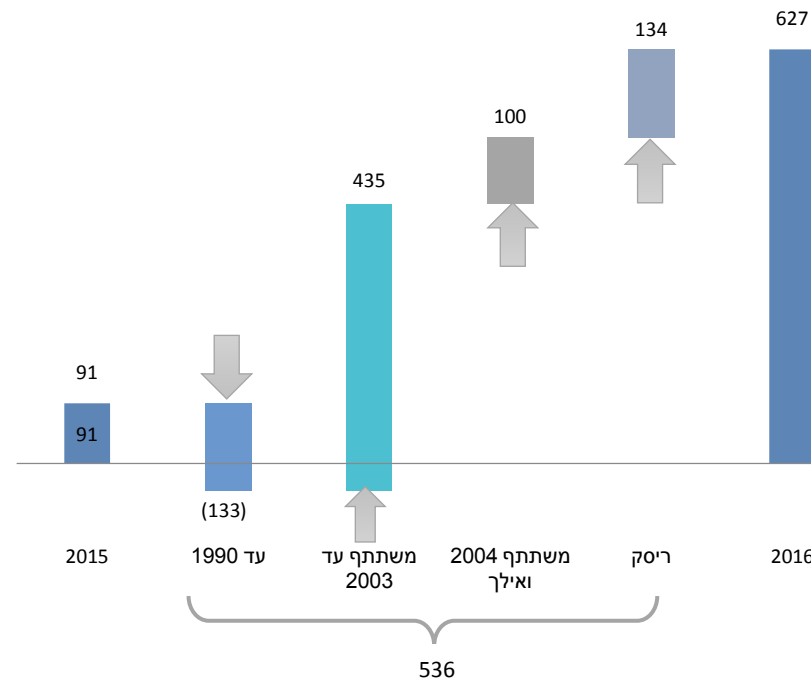
הרווח בביטוח חיים לפי מוצרים

מיליוני ₪

פירוט השינוי בשנת 2016

מיליוני ₪

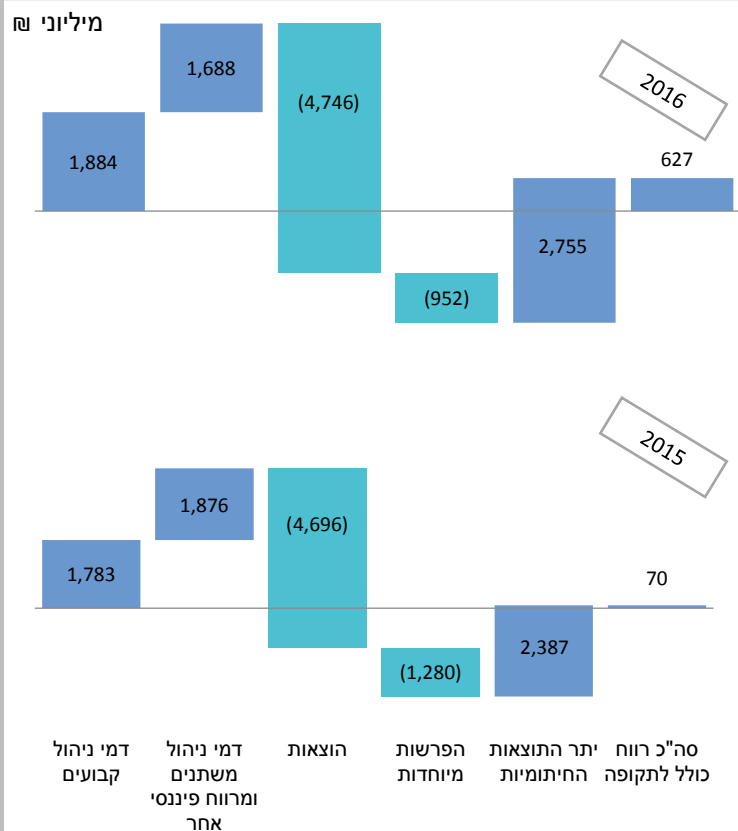

■ עד 1990 ■ משתתף עד 2003 ■ משתתף 2004 ואילך ■ ריסק

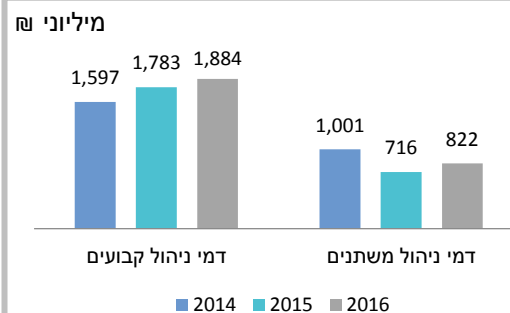
- עד 1990 – גידול בהפסד לעומת אשתקד בסך 133 - מלש"ח נובע בעיקר מירידה במרווח הפיננסי
- משתתף עד 2003 – גידול ברווח בסך 435 מלש"ח - נובע מגידול בדמי ניהול ועלייה ברווח מסיכון
- משתתף 2004 ואילך – קיטון בהפסד בסך 100 מלש"ח. עדיין מפסיד, יש להניח שתוך 3-4 שנים יגיע לרווחיות בשל הגידול בהיקף הנכסים
- ריסק – גידול ברווח בסך 134 מלש"ח. נובע בעיקר משיפור בתוצאות החיתומיות בקולקטיבי ובפרט

ביטוח חיים – מקורות הרווח

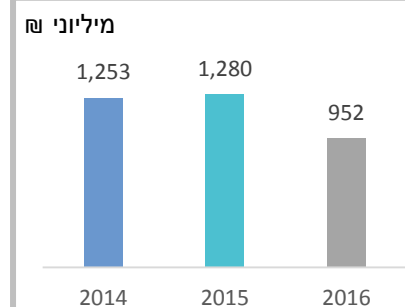
מקורות הרווח

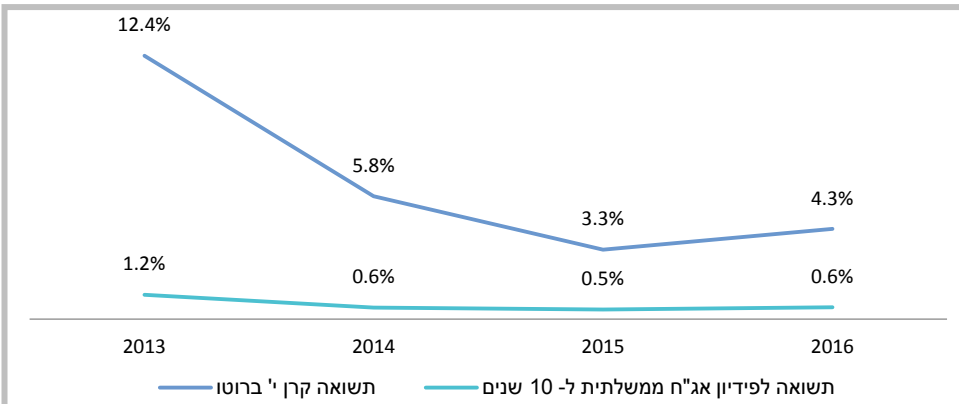
דמי ניהול

הפרשות מיוחדות

תשואות וריבית

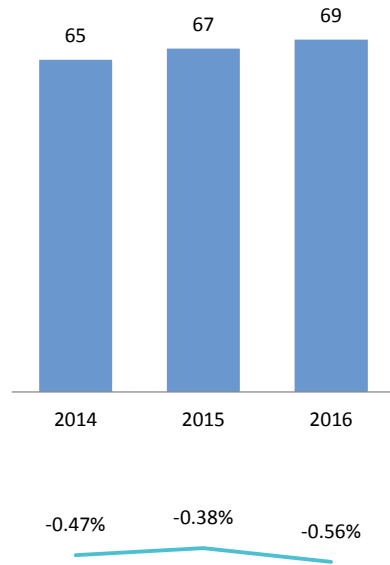

- עליה בדמי הניהול הקבועים (100 מלש"ח)
- עליה בדמי ניהול משתנים (1% בתשואת קרן 'י) וירידה במרווח פיננסי בפוליסות מבטיחות תשואה
- ירידה בהפרשות המיוחדות אין נובעות ברמה שנתית משינוי שער הריבית אלא בשינוי בהנחות אקטואריות (אריכות ימים, מימוש קצבה, ביטולים ואובדן כושר)
- שיפור בתוצאות חיתומיות – ריסק, הוצאות ואחרים

ביטוח חיים – שיעור רווח מנכסים מנוהלים בפוליסות בעלות מרכיב חיסכון

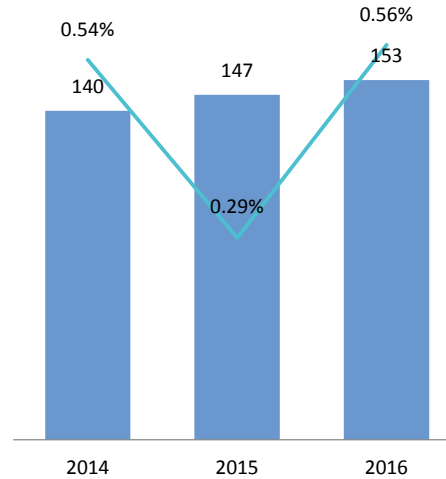
עד 1990

מיליארדי ₪

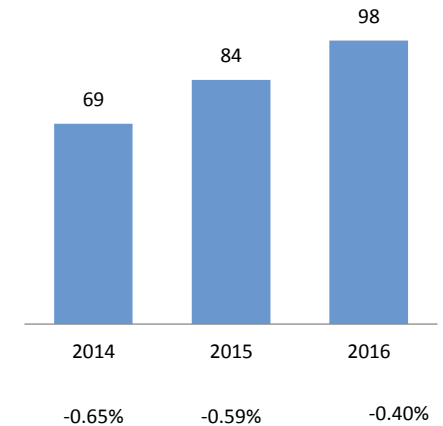
עד 2003

מיליארדי ₪

החל מ 2004

מיליארדי ₪

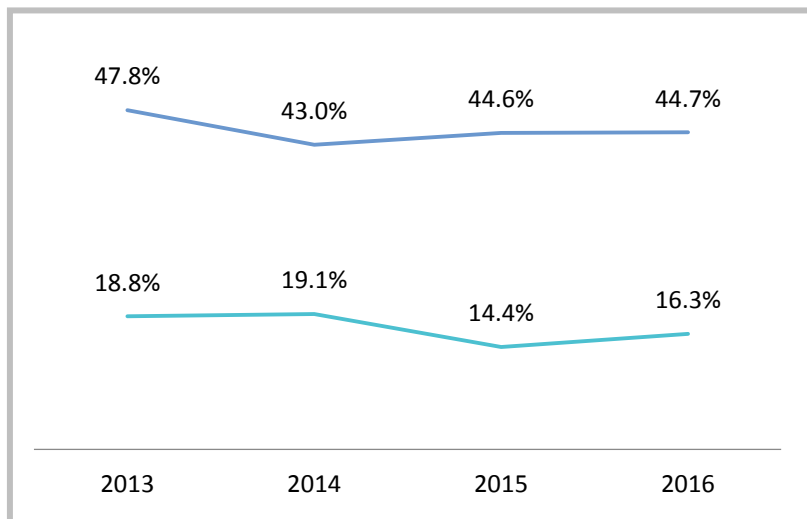

■ ממוצע היקף נכסים — שיעור רווחיות מהיקף נכסים

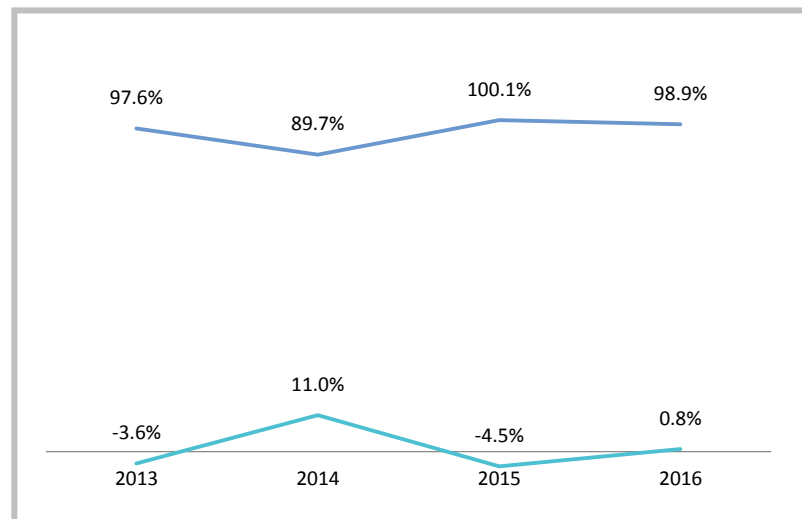
- עד 1990 - ירידה נובעת במרווח פיננסי
- משנת 2003 – שיפור הנובע מעליה בדמי ניהול משתנים וירידה בהפרשות
- משנת 2004 ואילך - הרווחיות עדיין שלילית אם כי במגמת שיפור בשל עלייה בהיקף הנכסים (הערכה יעבור לרווחיות בתוך 3-4 שנים)

ביטוח חיים – שיעור רווח מפרמיה במוצרי ריסק פרט וקבוצתי

ריסק פרט

ריסק קבוצתי

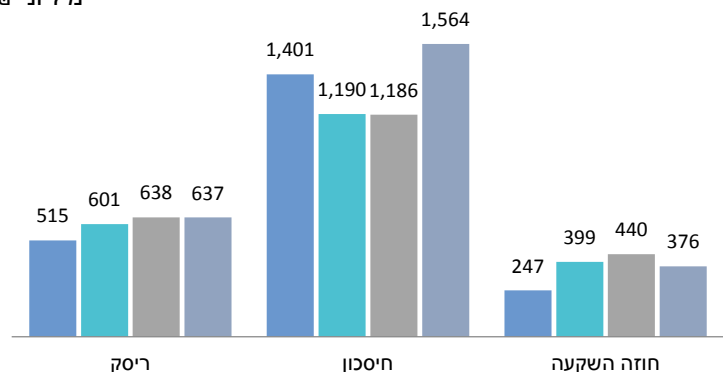
— Loss ratio — שיעור רווח מפרמיה

- שיפור בשני הענפים שבא לידי ביטוי ברווחיות של 557 מלש"ח וגידול ברווח השנה ב 134 מלש"ח לעומת אשתקד

ביטוח חיים - פרמיה משוננת ועלויות רכישה

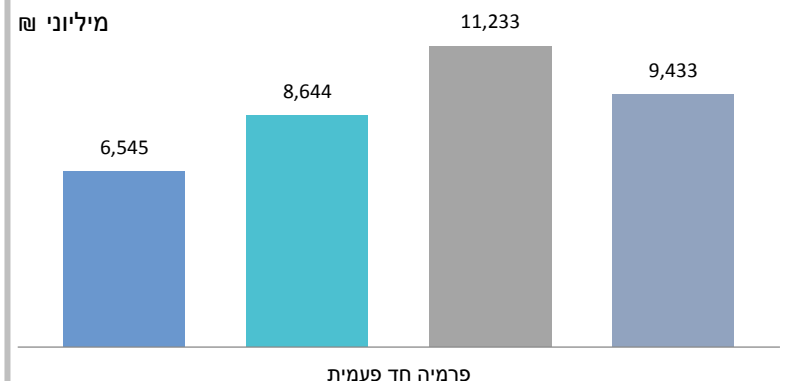
פרמיה משוננת חדשה

מיליוני ₪

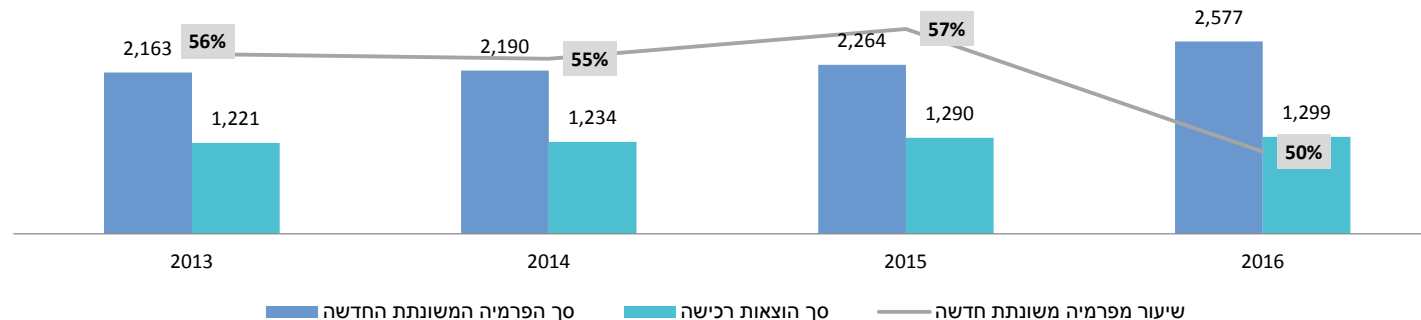
פרמיה חד פעמית

מיליוני ₪

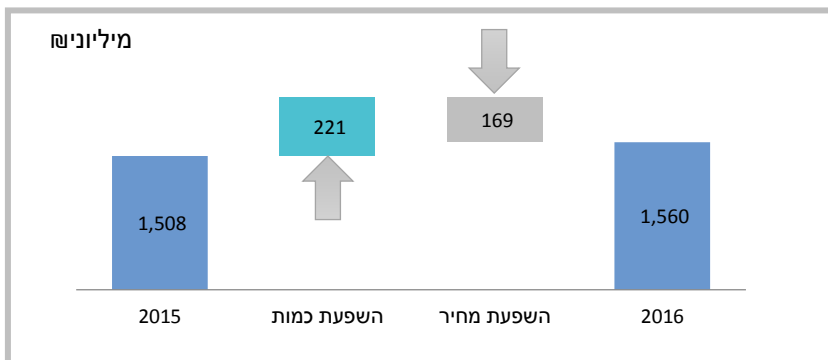
שיעור עלויות רכישה (הוצאות ועמלות) מפרמיה משוננת חדשה

מיליוני ₪

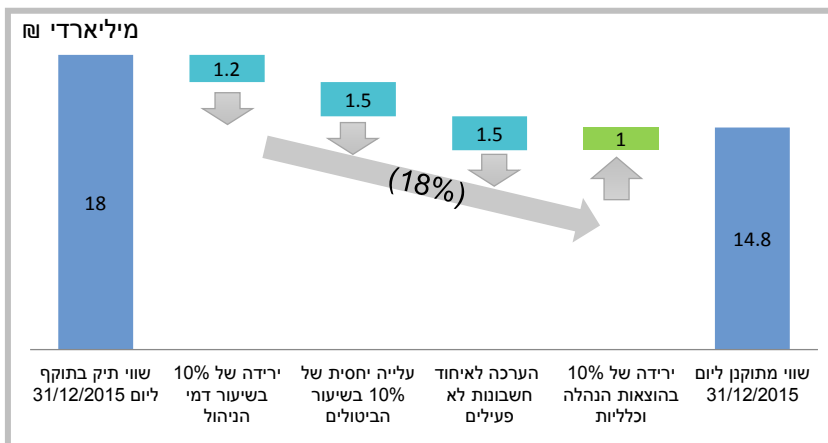

- המכירות החדשות צומחות בעיקר בדגש על מוצרי החיסכון
- היקף הפרמיה החד פעמית ממשיך להיות משמעותי
- שיעור עלויות רכישה ירד ל- 50% אך הסכום האבסולוטי ללא שינוי. נובע משינוי התמהיל לכיוון מוצרי חיסכון

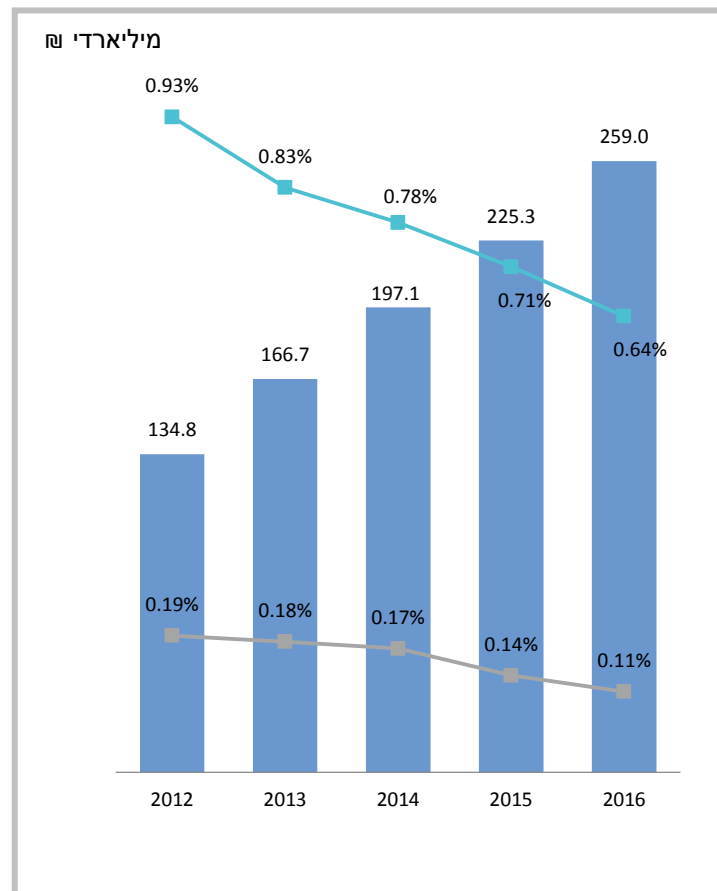
השפעות בדמי ניהול בין השנים

הערכה (אומדן גס) לשינוי שווי תיק פנסיה בעקבות רפורמות

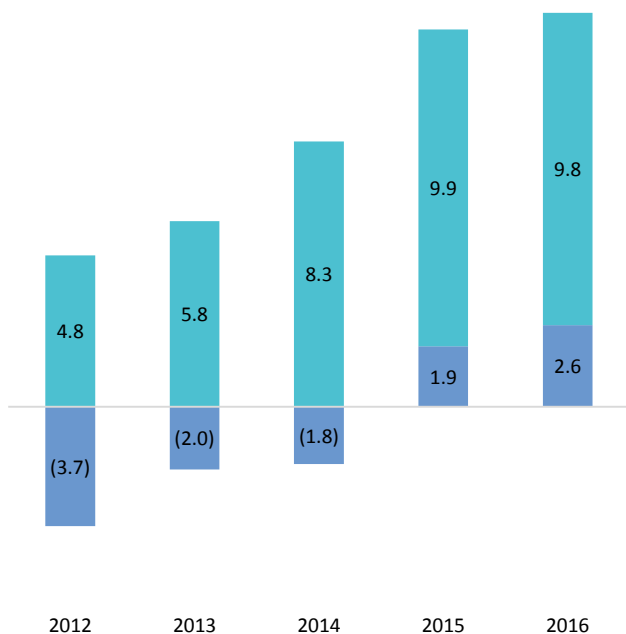
התפתחות היקף נכסים דמי ניהול ורווח

- המשך גידול בהיקף הנכסים וירידה בשיעור דמי ניהול
- שווי חברות מנהלות יורד בעקבות רפורמות (קרן ברירת מחדל ואיחוד חשבונות לא פעילים)

צבירות נטו

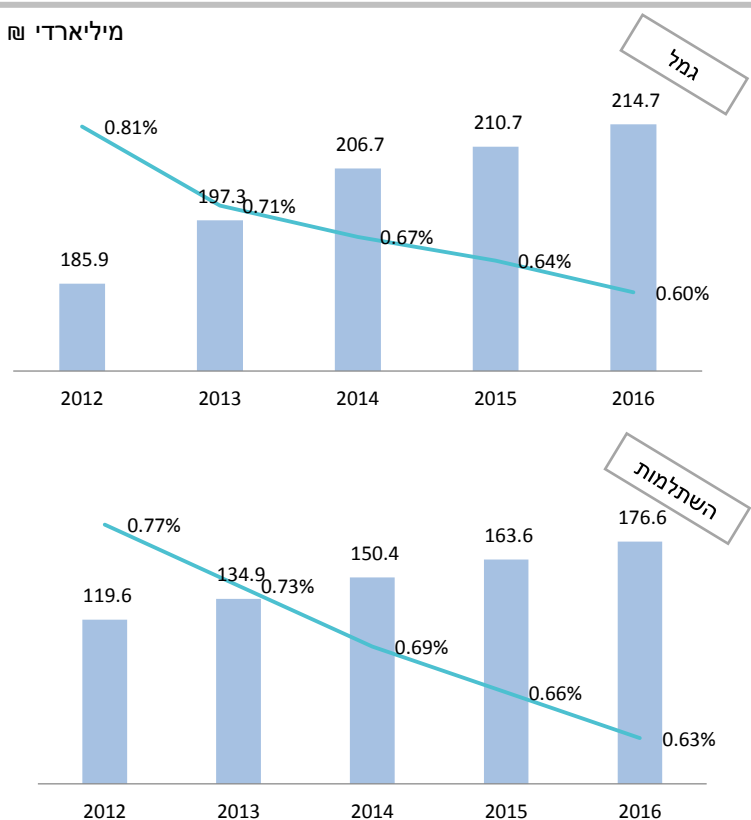
מיליארדי ₪

■ גמל ■ השתלמות

היקף נכסים מנוהלים ודמי ניהול

מיליארדי ₪

■ היקף נכסים מנוהלים — שיעור דמי ניהול

- המשך צבירות חיוביות בגמל ובהשתלמות
- הגמל חי! צבירות חיוביות בגמל בעיקר בשל גמל להשקעה וחיסכון לילד (אשתקד תיקון 190)
- המשך מגמת הירידה בשיעור דמי הניהול – מביא לירידת ערך מוניטין שנוצר ברכישת הקופות

חיסכון ארוך טווח

ביטוח כללי

ביטוח בריאות

הוצאות הנהלה וכלליות

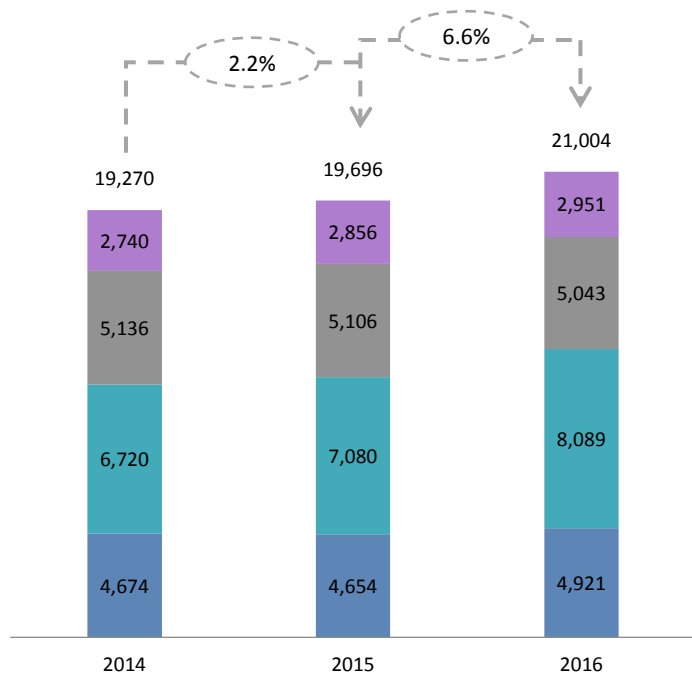
הון, סולבנסי ומכפילים

ביטוח כללי – פרמיות ורווח כולל לפני מס

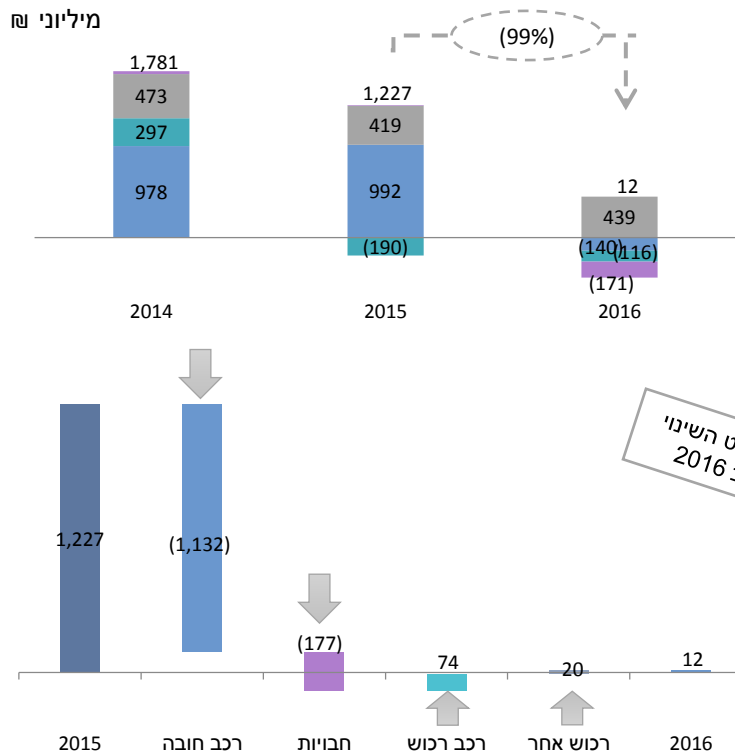
פרמיות

מיליוני ₪

רווח כולל לפני מס

מיליוני ₪

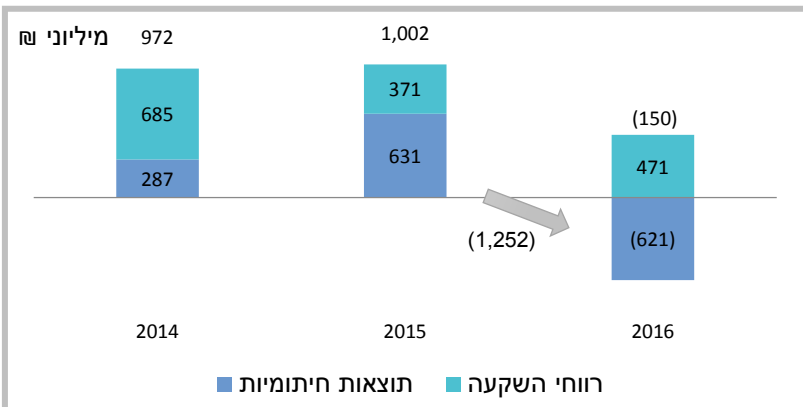

■ רכב חובה ■ רכב רכוש ■ רכוש אחר ■ חביות

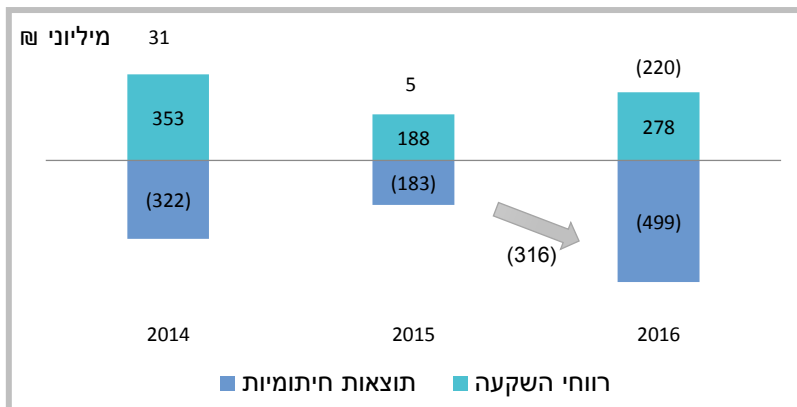
- תחום הרכב מהווה כ- 60% מהיקף הפרמיות בביטוח כללי
- עליה בהיקף פרמיות בשנת 2016 בעיקר ברכב רכוש (14% - גידול צי רכב ועליה בפרמיה ממוצעת)
- השנה אין רווח! בביטוח כללי (אשתקד רווח 1.25 מיליארד ש"ח). הירידה נובעת:
 - הפרשות וינוגרד 1.25 מיליארד ש"ח בענפי רכב חובה וחביות
 - גם רכב רכוש ממשיך להפסיד זו השנה השנייה ברציפות

ביטוח כללי - רכב חובה וחבויות

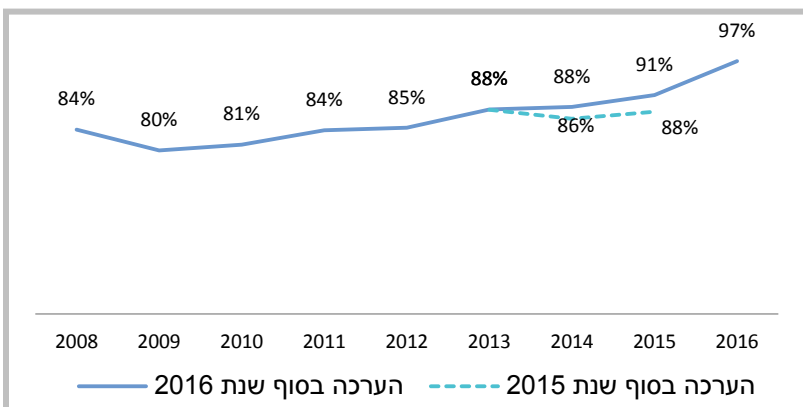
מקורות הרווח רכב חובה

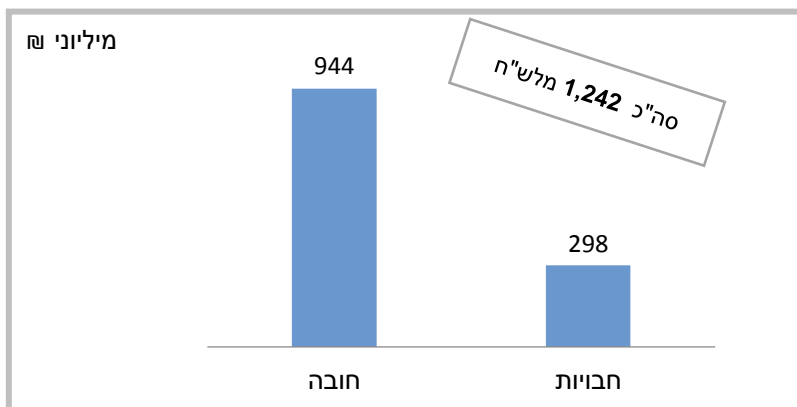
מקורות הרווח חבויות

LR ברטו לפי שנות חיתום לסוף 2016

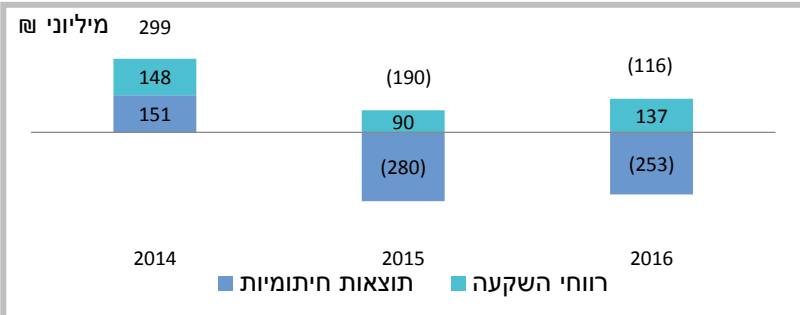

השפעת וועדת וינוגרד על הרווח

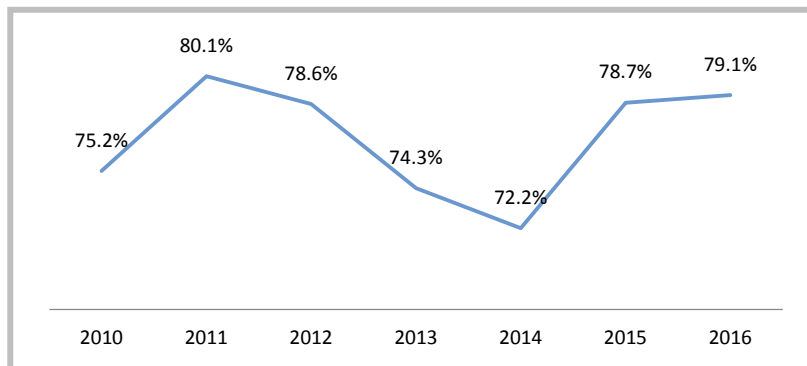

- כידוע, השפעת הכנסות מהשקעות בענפים אלה דומיננטית ביותר
- הפרשת וינוגרד – 1.25 מילארד ש"ח איפסה את הרווח של השנה בביטוח כללי והביאה להפסד בענפי החובה והחבויות
- Loss Ratio בענף רכב חובה במגמת עלייה. הערכה מסוף שנת 2015 עלתה בעקבות וינוגרד ובשנה השוטפת Loss Ratio הגיע ל- 97%

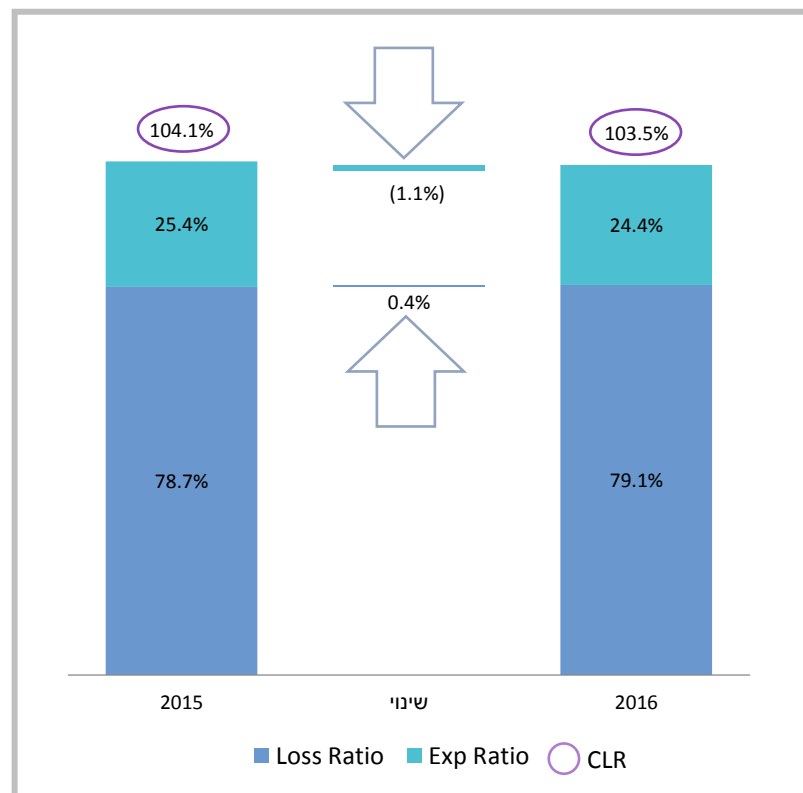
מקורות הרווח

LR לפי שנים

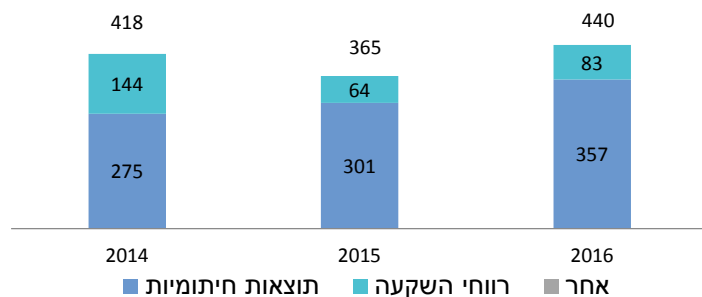
Loss ratio & combined loss ratio

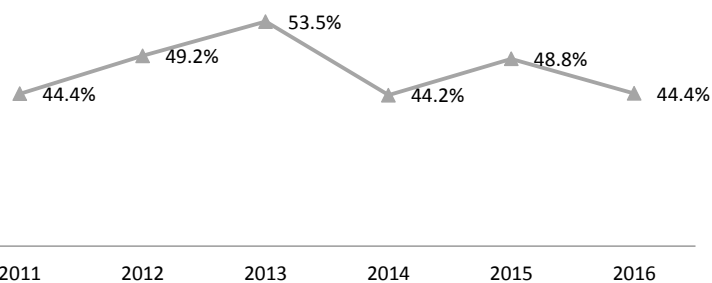
- אין שינוי ב Loss Ratio. היינו מצפים לירידה עקב עלייה בפרמיה ממוצעת אולם עלייה מקזזת בתביעה הממוצעת שנמשכת משנת 2015 בלמה את השיפור. הערכה ששיפור יבוא לידי ביטוי בשנת 2017
- שיפור מסוים בשיעור ההוצאות מפרמיה
- שיפור ברווחי ההשקעות המיוחסות לענף

מקורות הרווח

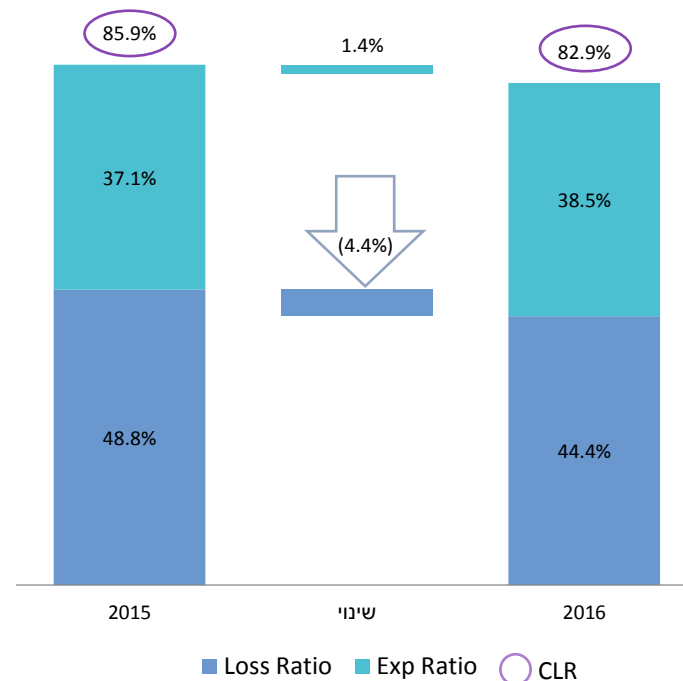
מיליוני ₪

לרפ"ש

Loss ratio & combined loss ratio

- ענף בעל רווחיות חיתומית טובה בשנים האחרונות
- עיקר הרווח נובע מענף דירות ועסקים קטנים

חיסכון ארוך טווח

ביטוח כללי

ביטוח בריאות

הוצאות הנהלה וכלליות

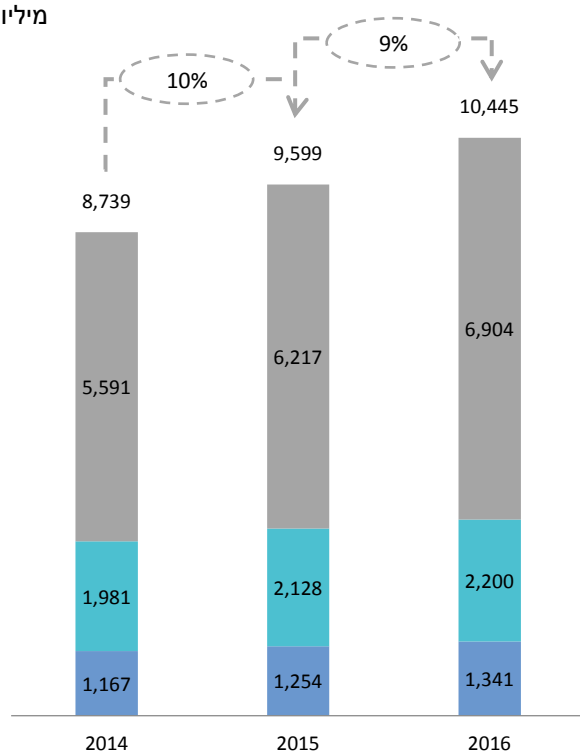
הון, סולבנסי ומכפילים

בריאות – פרמיות ורווח כולל לפני מס

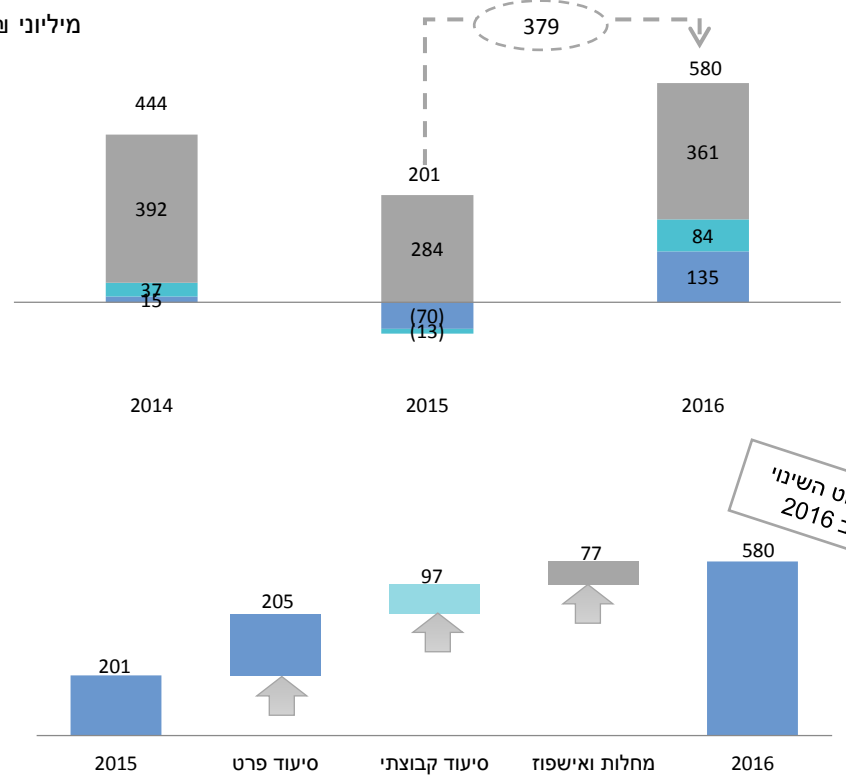
פרמיות

מיליוני ₪

רווח כולל לפני מס

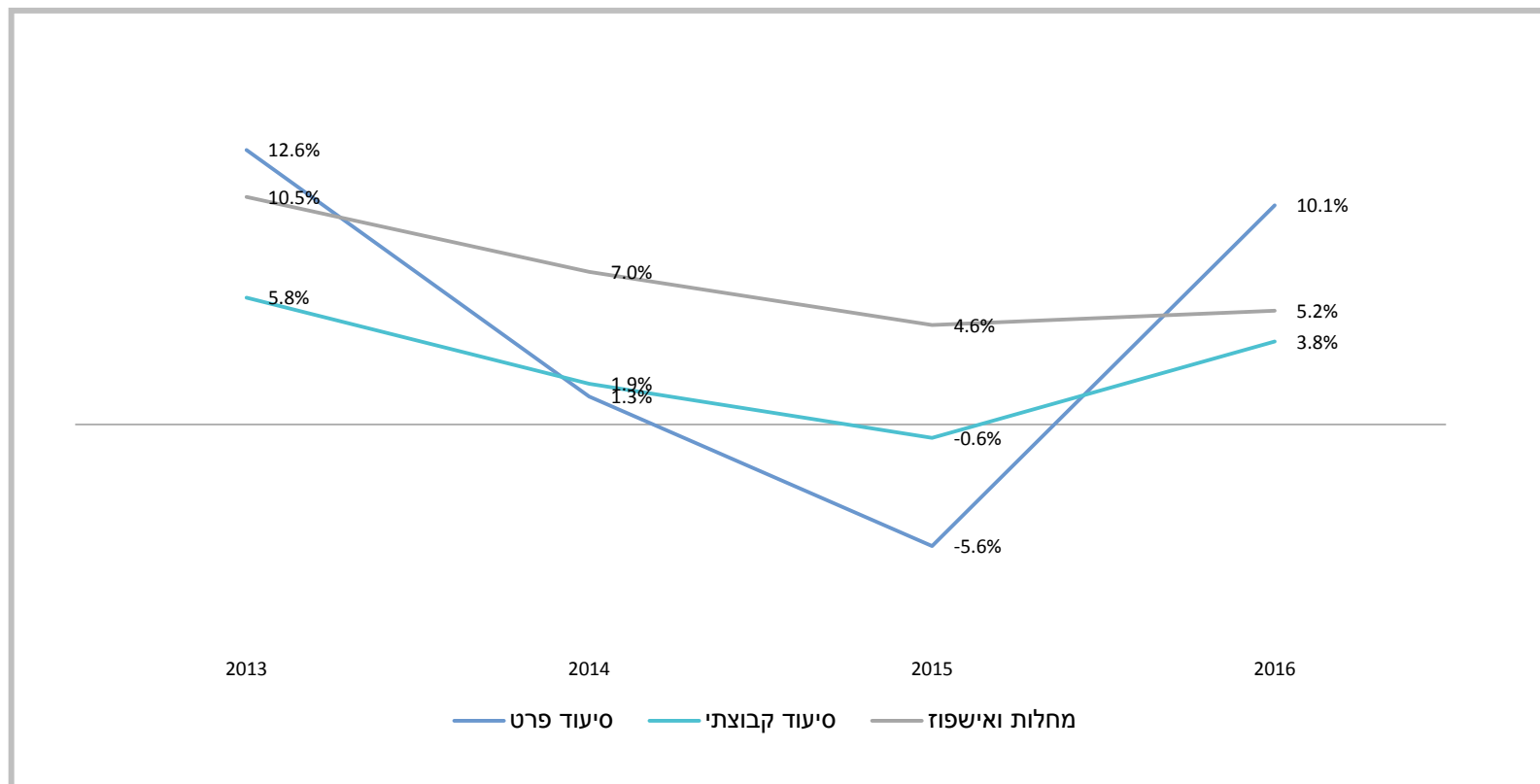
מיליוני ₪

■ סיעוד פרט ■ סיעוד קבוצתי ■ מחלות ואישפוז

- המשך צמיחת הפרמיות - בעיקר מחלות ואישפוז
- הרווחיות נמצאת במגמת עליה! בכל ענפי הפעילות (דגש דווקא על השיפור בסיעודי)

שיעור רווח מפרמיה

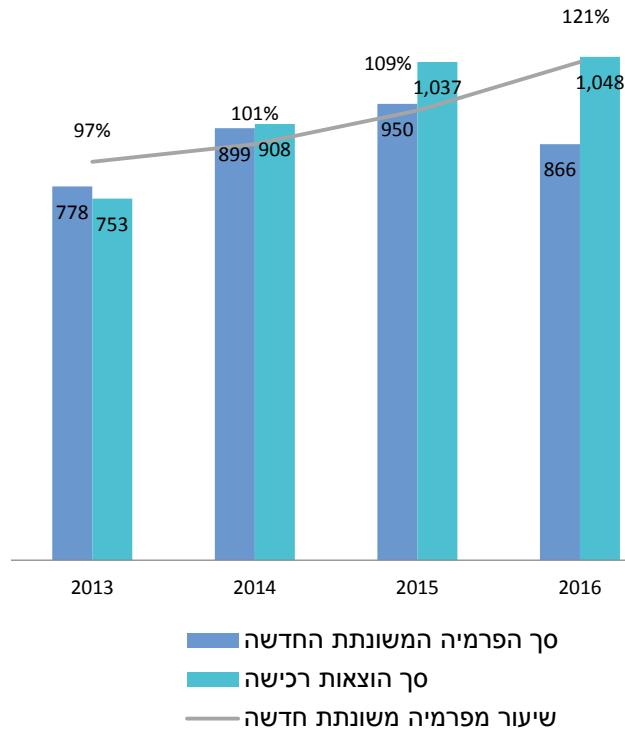

• באופן כללי –עלייה בהכנסות מהשקעות, שיפור מהותי בתוצאות הקולקטיבים וירידה בעדכונים האקטואריים

בריאות – פרמיה משונתת חדשה והוצאות רכישה

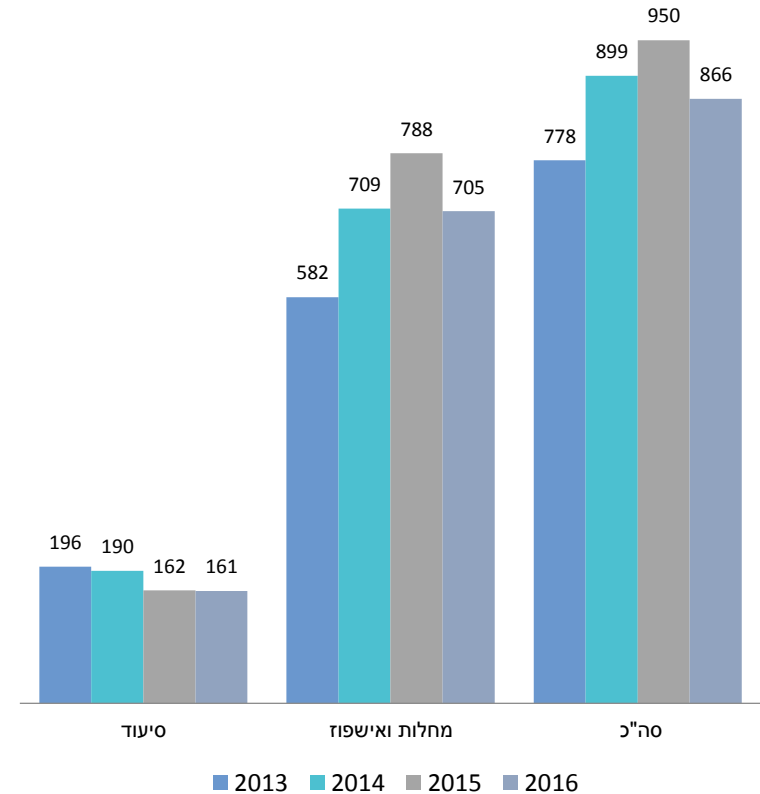
עלויות רכישה מפרמיה משונתת והוצאות רכישה נדחות

מיליוני ₪

פרמיה משונתת חדשה

מיליוני ₪

- מחלות ואישפוז - האטה במכירות עקב הרפורמה בבריאות
- סיעוד - ירידה, לאורך השנים, במכירות חדשות בעיקר של כך שמוצר זה "זולל" דרישות הון במשטר סולבנסי
- עלויות רכישה גבוהות באות לידי ביטוי בשיעור ההוצאה מפרמיה משונתת

חיסכון ארוך טווח

ביטוח כללי

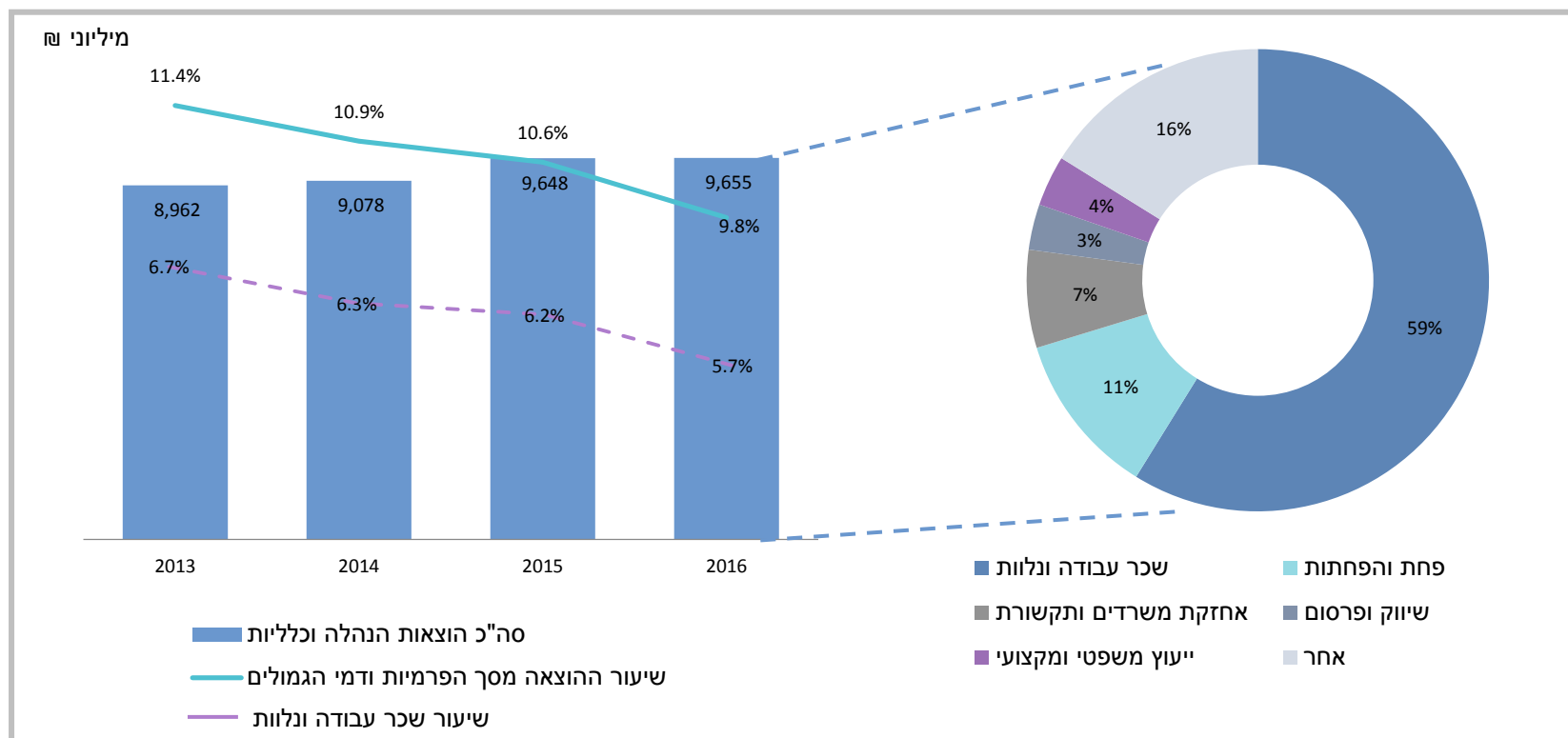
ביטוח בריאות

הוצאות הנהלה וכלליות

הון, סולבנסי ומכפילים

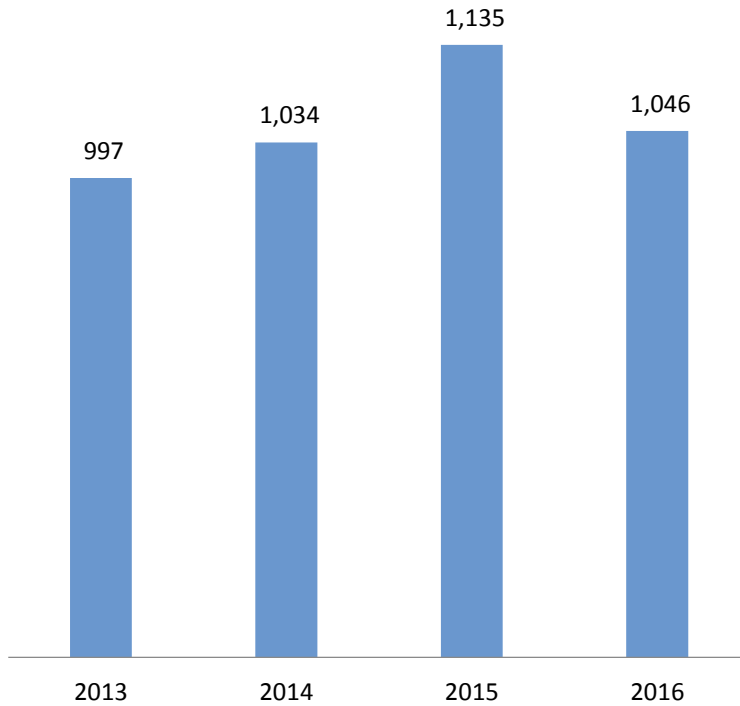
הרכב הוצאות הנהלה וכלליות

- סכום ההוצאה יציב כ- 9.6 מיליארד ש"ח
- כשיעור מסך הפרמיות ודמי הגמולים יורד 9.8% השנה (10.6% אשתקד)
- כ- 60% מההוצאה מיוחסת לשכר עבודה

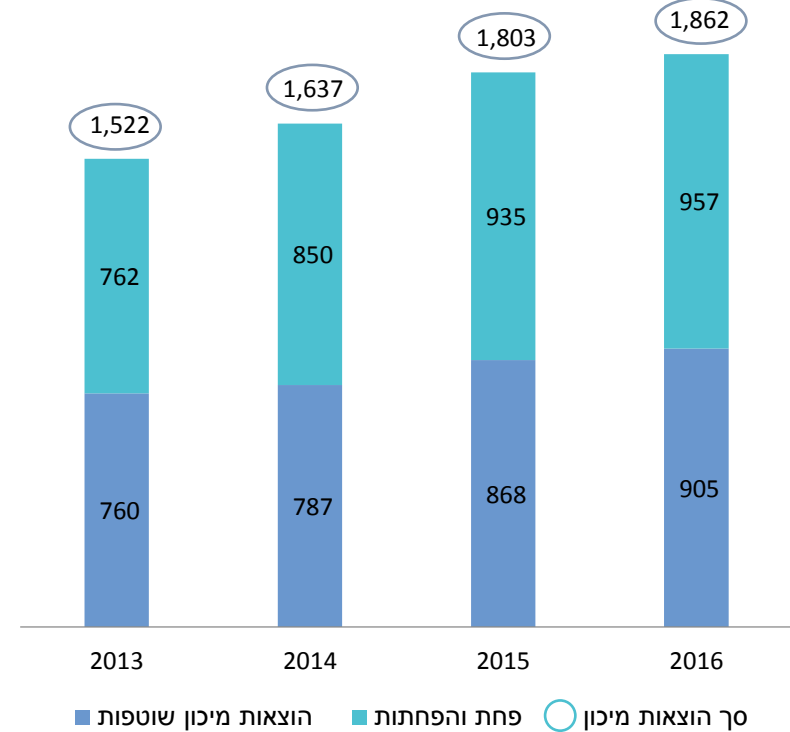
CAPEX

מיליוני ₪

OPEX

מיליוני ₪

- מהוות כ- 20% מסך הוצאות הנהלה וכלליות
- לראשונה מזה שנים ירידה מסוימת ברכיב ההשקעה למרות הצורך במענה לדרישות הרגולטוריות והתאמה לעולם הדיגיטלי
- פחת והוצאות שוטפות בגידול קל

חיסכון ארוך טווח

ביטוח כללי

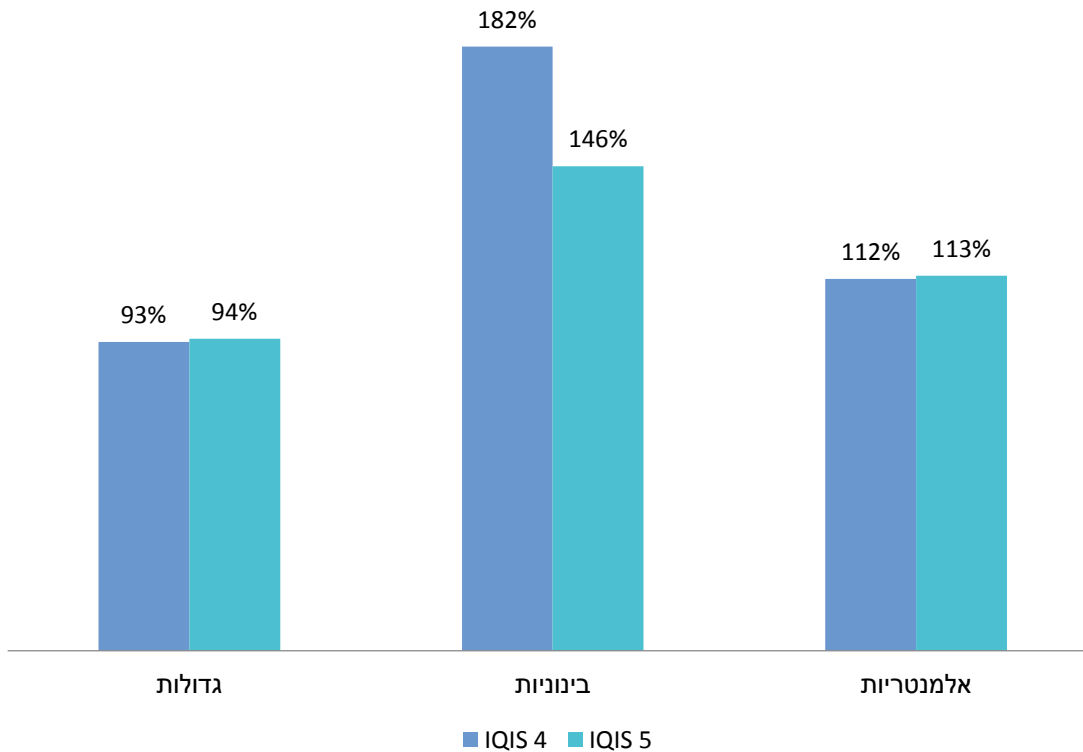
ביטוח בריאות

הוצאות הנהלה וכלליות

הון, סולבנסי ומכפילים

השוואת יחס הסולבנסיות IQS 4 - IQS 5

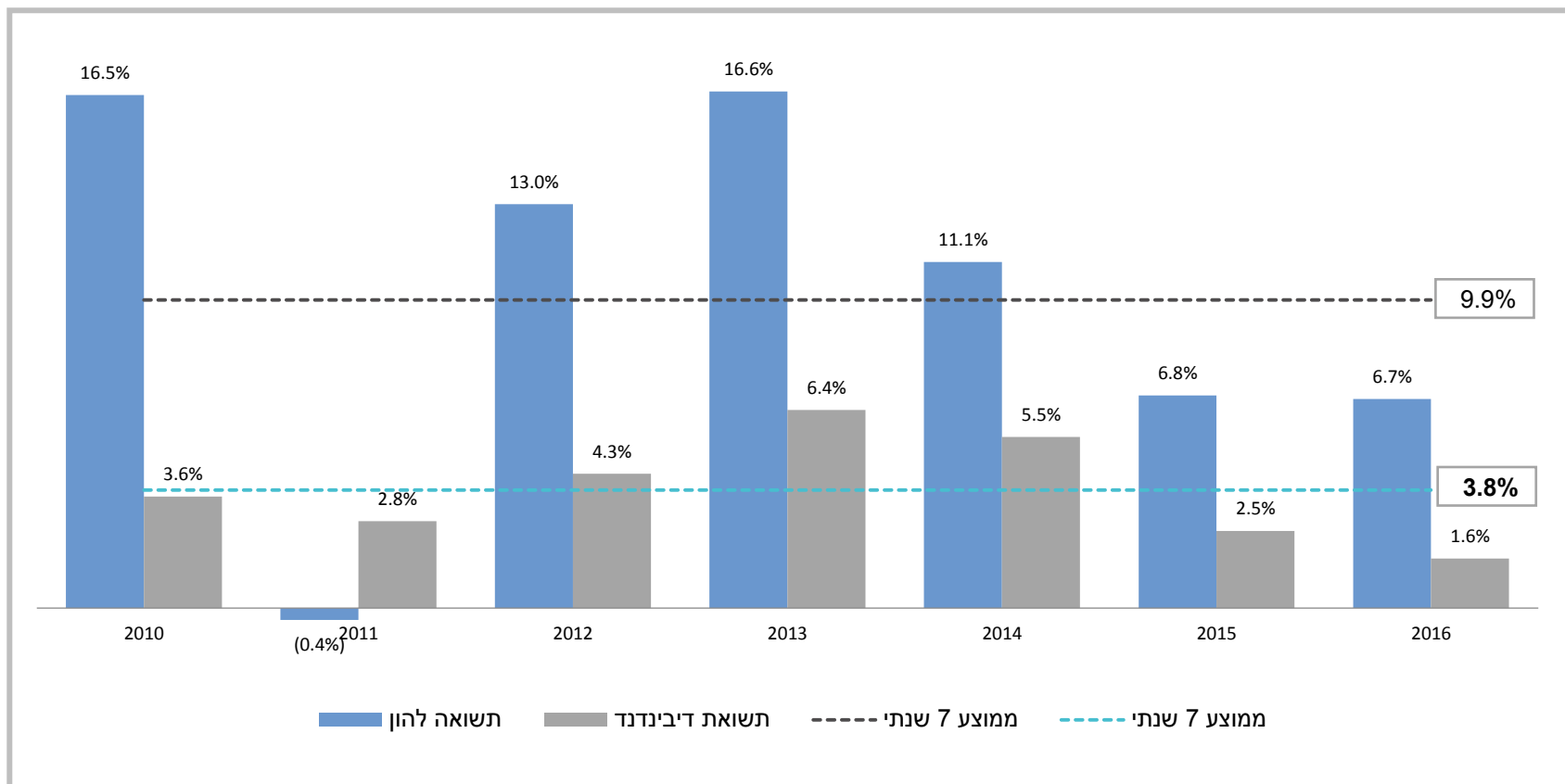

מקור – רשות שוק ההון

הסבר

- בשלב זה, לא פרסמו החברות נתונים כמותיים באשר ליחס כושר הפירעון ולמרכיביו השונים
- טיוטת הוראות הסולבנסיות בישראל עדיין לא אושרה, עדכונים שבוצעו לאחרונה (עדכון ה-UFR, סולם המרת הדירוגים ועדכון מטריצת הקורלציות בביטוח חיים) צפויים להשפיע לחיוב על יחס כושר הפירעון
- התוצאות ל- 31/12/2016 יושפעו מעדכון ההוראות, עדכון ההנחות האקטואריות כפי שהשתקפו בדוחות הכספיים שפורסמו והרווחיות השוטפת מהמכירות החדשות
- הגרף משקף ממוצעים על פי קבוצות חברות, התוצאות שמשתקפות אינן בהכרח מלמדות על תוצאות חברה ספציפית

תשואה להון ותשואת דיבידנד 2010 - 2016

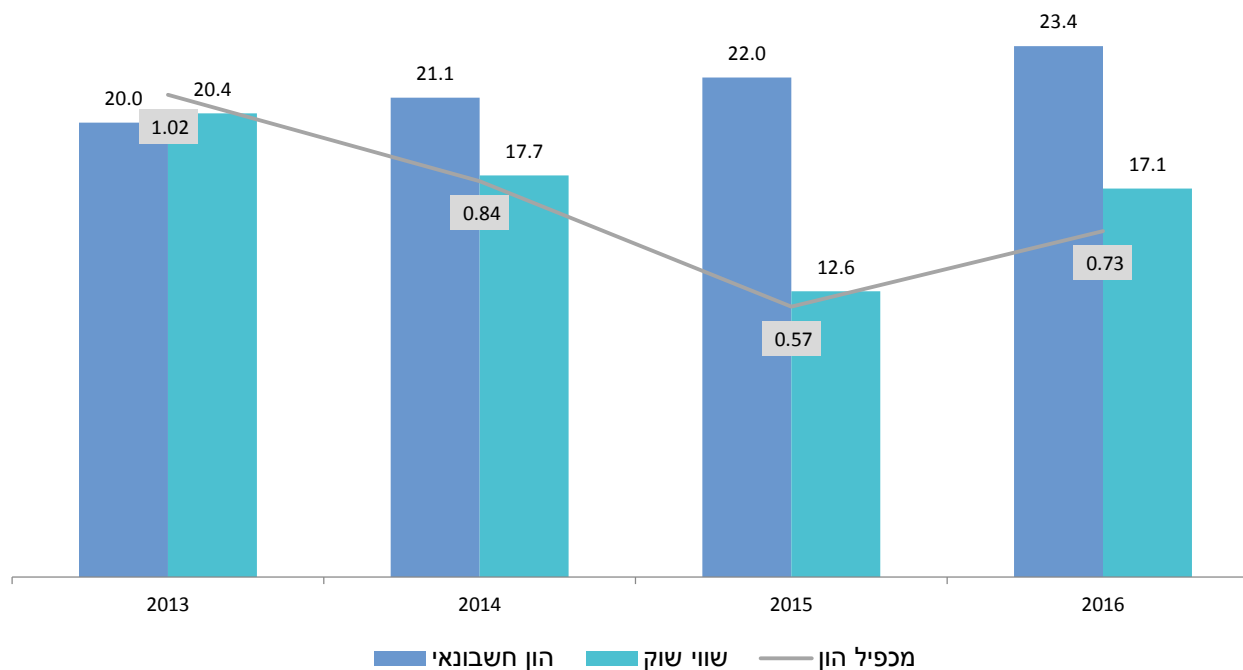

- תשואה להון (רווח כולל אחרי מס/ממוצע הון לתקופה) - ממוצע 7 שנתי 9.9% (מתאם חזק עם שוק ההון)
- תשואת דיבידנד (דיבידנד/ממוצע ההון לתקופה) - ממוצע 7 שנתי 3.8%
- צפי לשנתיים הקרובות - למרות התיקון הצפוי בהוראות הסולבנסי שיעור תשואת דיבידנד נמוך ברוב החברות

ממוצע מכפילים

שווי שוק ליום 14/4/2017
הון

מיליארדי ₪

- מכפיל שווי שוק להון בעליה 0.73 השנה (0.57 אשתקד) אבל עדיין במרחק משנת 2013
- העלייה (לא מספקת) במכפיל מוסברת גם בשינוי בסביבת הריבית וגם בהסרת "עננה" ושיפור בהוראות הסולבנס

תודה על ההקשבה